Županijsko izvješće: Dubrovačko-neretvanska županija

Godina provedbe: 2021

Broj održanih sastanaka: 4
Broj usvojenih programa: 5

Provedeni programi
Studentsko savjetovalište, Savjetovalište za probleme uzrokovane alkoholom, Aktivnost zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih, Aktivnosti prevencije rizičnih ponašanja u djece i mladih, Trening životnih vještina

Provedene ostale aktivnosti
Obilježavanje važnijih datuma tematski vezanih uz djelokrug rada i aktivnosti Odjela za mentalno zdravlje;
Mjesec borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti, održažana predavanja "Uloga roditelja u zdravom odrastanju djeteta" kao i radionice s učenicima na temu „Utjecaj društvenih mreža na razvoj adolescenata“

Usvojeni dokumenti
Izvješće Odjela za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko - neretvanske županije

Problemi u radu
Neumreženost na državnoj razini

Oblici suradnje i slično
Zastupljeni su svi oblici suradnje

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim tijelima i institucijama na županijskoj i lokalnoj razini, osigurati provedbu programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti na županijskoj razini, te osigurati integrirani pristup ovoj problematici, a u svrhu učinkovite i kontinuirane provedbe svih mjera iz Nacionalne strategije i županijskog Akcijskog plana za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.
Poticati sustavnu i učinkovitiju provedbu preventivnih programa za djecu i mlade s naglaskom na razvijanje osobnih, socijalnih i drugih životnih vještina i promicanje zdravih stilova života, provoditi medijske i druge edukativnopromotivne akcije.
Osnažiti ulogu obitelji u prevenciji svih oblika ovisnosti, razviti osjećaj pripadnosti i odgovornosti njenih članova u stvaranju kvalitetnih odnosa unutar obitelji.
Zaštititi zdravu populaciju djece i mladih, prepoznati i što ranije otkriti učenike s rizičnim ponašanjem, pružiti stručnu pomoć učenicima s rizičnim ponašanjima.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije:
Iz proračuna gradova:
Sveukupno:

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Dubrovnik,
Centar za socijalnu skrb Korčula,
Centar za socijalnu skrb Metković
Centar za socijalnu skrb Ploče

Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko - neretvanske županije
Nevladine organizacije: KLA Dubrovnik, Zajednica Pape Ivana XXIII, Udruga Sigura

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 171
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 164
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 1
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 7
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 0

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 211

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
CZSS i Odjel za mentalno zdravlje surađivali su u sklopu izrečenih mjera PBIN (pojačene brige i nadzora) i mjere Stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djeci, bilo da je riječ o roditeljima koji se liječe od ovisnosti o opojnim drogama, bilo o maloljetnicima s evidentiranim poremećajima u ponašanju. Provođene su mjere Upozorenja (pismena ili usmena po preporuci djelatnika Centra) obiteljsko pravne zaštite. U sklopu te suradnje djelatnici Odjela za mentalno zdravlje pružali su tijekom cijele godine usluge savjetovanja korisnicima CZSS-a kojima je bila potrebna stručna pomoć i podrška zbog poremećaja u obiteljskim odnosima ili procesa razvoda braka.
Suradnja sa DO i ostalim sudovima temeljila se na provođenju siguronosne mjere obaveznog liječenja osuđenika i nadzora nad provođenjem uvjetnog otpusta uz permanentnu suradnju s Probacijskim uredom u Dubrovniku.
Tijekom 2021. g. djelatnici Odjela za mentalno zdravlje napisali su ukupno 30 izvješća navedenim ustanovama na području županije.
Od NVO surađivali smo s Udrugom za mlade Maro i Baro. Udruga vodi Savjetovalište za mlade.
Savjetovalište radi 4 sata tjedno, otvoreno je za sve mlade, a vodi ga prof. psihologije koja je inače zaposlena u srednjoj školi. Učenike koji pokazuju rizična ponašanja poput konzumiranja sredstava ovisnosti ili ponašajnih ovisnosti, upućuju se u Odjel za mentalno zdravlje. Savjetovalište ujedno prema potrebi pruža i psihološku podršku/superviziju svim volonterima koji su okupljeni u Centru za mlade. Ovaj vid podrške posebno se pokazao potrebnim ove godine zbog situacije uzrokovane COVID- 19 virusom i potresa u Banovini (dio volontera je bio vrlo aktivno uključen u humanitarnim aktivnostima). Sastanci su se održavali jednom mjesečno u trajanju od 2 sata, po potrebi i dulje, (ukupno 10 susreta godišnje, a po potrebi i više). Vodili su ih voditelj savjetovališta udruge i djelatnik Odjela za mentalno zdravlje.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu
U 2020. godini zbog zlouporabe droga liječene su ukupno 164 osobe. Zbog opijatske ovisnosti 159, a pet osoba zbog konzumiranja neopijata. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 1,8 % (tri osobe)
U 2021. godini zbog zlouporabe droga liječena je ukupno 171 osoba. Zbog opijatske ovisnosti 164, a 7 osoba zbog konzumiranja neopijata. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 0,6 % (jedna osoba).
U 2021. godini, u odnosu na prethodnu godinu, imamo 7 registriranih opijatskih ovisnika više. Zbog bolje suradnje i koordiniranosti liječenja opijatskih ovisnika više osoba javilo se u 2021. godini na kontrolne preglede nego prijašnjih godina. Nije riječ o novim ovisnicima, već o osobama koje se liječe supstitucijskom terapijom već godinama.
U 2021. godini preminula su dva ovisnika, a prvi put na liječenje javio se jedan opijatski ovisnik.
Ovisnost o opijatima zahtijeva dugotrajni tretman i skrb, zadržavanje opijatskih ovisnika u sustavu zdravstva ukazuje da je liječenje djelotvorno i da heroinski ovisnici nisu prepušteni ulici i kriminalnom miljeu. Na ukupno postupno smanjivanje heroinske ovisnosti ukazuje i sve manji broj novih heroinskih ovisnika koji se godišnje po prvi put javljaju na liječenje na nivou Republike Hrvatske pa tako i u našoj županiji.

U 2021. godini u Odjelu se liječilo 11 osoba s poremećajima navika i impulsa, patoloških kockara te dva člana njihovih obitelji, a u 2020. njih 9 potražilo je pomoć zbog problema s kockanjem.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

1. Studentsko savjetovalište

Suradnja Odjela sa Sveučilištem u Dubrovniku započeta u 2011. g. nastavljena je i u 2021. g. Nastavljen je rad studentskog savjetovališta koje vodi djelatnica Odjela, a na koje se tijekom 2021.g. javilo ukupno 19 studenta.

2. Savjetovalište za alkoholom uzrokovane probleme

U 2021. godini nastavlja s radom Savjetovalište za probleme uzrokovane alkoholom kao pomoć osobama koje prepoznaju kod sebe ili svojih bližnjih probleme vezane uz prekomjerno pijenje alkohola. U savjetovalištu se pruža informacija, pomoć i podrška stručnog tima osobama ovisnim o alkoholu kao i članovima njihove obitelji. Cilj je osposobiti osobu koja ima probleme uzrokovane alkoholom na promjenu životnog stila, te zamjenu prekomjernog pijenja prihvatljivim životnim navikama, čime joj se pomaže da izabere zdravlje umjesto bolesti. Rad stručnog tima s članovima obitelji temelji se na povećanju obiteljske kohezije kroz jačanje osobnih kapaciteta svih članova obitelji, unapređivanje komunikacije te podizanje kvalitete roditeljstva putem osnaživanja roditeljskih i partnerskih vještina. U 2021. godini pomoć u Savjetovalištu potražile su 24 osoba i 12 članova njihovih obitelji.

3. Aktivnosti zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih

Djelatnica Odjela za mentalno zdravlje na Korčuli održala je dvije radionice s učenicima prvog razreda OŠ Blato na temu „Mirno rješavanje sukoba“. Cilj radionica bio je osvijestiti djecu o međusobnim različitostima i sličnostima, podučiti ih da preispitaju vlastitu ulogu u sukobu te im pomoći pri razvijanju tolerancije i međusobnog razumijevanja. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 40 djece.

Djelatnica Odjela za mentalno zdravlje nastavila je s programom Emocionalnog opismenjavanja djece za učenike 5. razreda OŠ Blato. Održane su dvije radionice na kojima je sudjelovalo ukupno 20 učenika. Cilj radionica je naučiti opažati promjene u intenzitetima vlastitog raspoloženja i emocija, razumjeti da svatko ima pravo na svoje osjećaje, dijeliti i komunicirati svoje misli i osjećaje s vršnjacima, roditeljima, na koji način izabrati primjerene emocionalno/ponašajne odgovore u razrješavanju socijalnih teškoća i konflikata te kako graditi odnose s drugima. Obrađene su emocije empatije i anksioznosti.

U Pomorskoj i tehničkoj školi Dubrovnik s učenicima 4. razreda održane su tri radionice s temom „Nasilja u mladenačkim vezama“. Cilj radionice je educirati učenike o nasilju i vrstama nasilja s naglaskom na nasilje u mladenačkim vezama što najčešće ostaje neprepoznato. Na radionici su sudjelovala 52 maturanta.

Liječnica školske medicine u OŠ Mokošica održala je predavanje “Emocije i učenje - Kako emocije utječu na proces učenja“. Na predavanju je sudjelovalo 37 članova Učiteljskog vijeća. Liječnica je upoznala prisutne sa značenjem emocija za učenikove kognitivne procese i motivaciju.

4. Aktivnosti prevencije rizičnih ponašanja u djece i mladih

Na području prevencije pijenja alkohola među mladima na Korčuli djelatnica je održala 11 radionica učenicima 7. i 8.

razreda osnovnih škola u Korčuli i u Blatu pod nazivom „Alkohol, ne hvala!“. Sudjelovalo je 210 učenika, a cilj radionice je upoznavanje učenika sa štetnim utjecajem alkohola na mozak u razvoju.

Obzirom na sve češće korištenje elektroničkih medija u ranoj dobi, liječnica školske medicine održala je predavanja na temu „Utjecaj elektroničkih medija na razvoj i zdravlje djece“ u organizaciji Dubrovačkih knjižnica. Na predavanjima su sudjelovala 34 roditelja. Također, na Stručnom vijeću školskih psihologa liječnica školske medicine održala je predavanje „Mozak i elektronički mediji, kako intenzivno korištenje elektroničkih medija može utjecati na mozak u razvoju“. Na predavanju je sudjelovalo 15 školskih psihologa.

Trening životnih vještina je univerzalni preventivni program namijenjen prevenciji rizičnih ponašanja (pušenje, konzumacija alkohola, zlouporaba droga). Provodi se u školskom okruženju, a namijenjen je ukupnoj populaciji učenika od 3. do 7. razreda. Radi se o programu nove generacije temeljenom na znanosti čiji je cilj umanjiti rizične te ojačati zaštitne čimbenike u razvoju rizičnih ponašanja i nepovoljnih razvojnih ishoda.
Zbog njegove dokazane učinkovitosti te činjenice da je uz nove biheviorale ovisnosti konzumiranje sredstava ovisnosti ponovo u uzlaznoj liniji, a sve su izraženije posljedice pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje djece i mladih, pokrenuli smo implementaciju ovog programa u osnovne škole na području Dubrovačko-neretvanske županije.

U organizaciji Županijskog stručnog vijeća voditelja školskih preventivnih programa liječnica školske medicine je u OŠ Lapad i putem webinara održala edukaciju učitelja trećih razreda za rad u programu Trening životnih vještina. U OŠ Marina Držića organizirano je predstavljanje programa za djelatnike osnovnih škola. Sudjelovalo je ukupno 72 učitelja i stručnih suradnika.

5. Obilježavanje važnijih datuma tematski vezanih uz djelokrug rada i aktivnosti Odjela za mentalno zdravlje

U Mjesecu borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti voditeljica Odjela održala je predavanje za roditelje učenika Klasične gimnazije Ruđer Bošković na temu „Uloga roditelja u zdravom odrastanju djeteta. Sudjelovalo je 57 roditelja. U istoj školi održane su i 4 radionice s učenicima na temu „Utjecaj društvenih mreža na razvoj adolescenata“. Sudjelovala su 92 učenika.

Zbog situacije uzrokovane pandemijom Covid-19 virusa, u 2021. godini nije bilo moguće ostvariti sve planirane preventivne aktivnosti.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 195.000,00
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 74
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 714
Broj zapljena: 721

Vrste zaplijenjenih droga
Marihuana 46760,1
Hašiš 256,3
Heroin 54
Kokain91173,7
Kratom 25,3
Metadon 4,2
Psihogljive 109,9

LSD 38,5
Amfetamini 1532,2
METH 77,7
MDMA 42,6
Lijekovi tbl 3619,5
Lijekovi ml 146
Sjeme marihuane 71